

Östanåskyrkan 140323

Joh 11

Det är få skildringar i evangelierna som rymmer så många perspektiv som johannesevangeliets elfte kapitel. Det är ett yttre skeende men också ett inre skeende; vi möter Jesus som människa med många känslor, samtidigt som vi ser honom som den som är gudomlig med himmelrikets krafter till sitt förfogande; vi möter människors tro och tvivel, vi får se hur Jesus genom det han gör skriver under sin egen dödsdom. Men vi får också möjlighet att fundera kring våra egna reaktioner kring det som händer, eftersom det också berör våra livsfrågor om lidande, död, sorg, tröst, och framtidshopp.

Det yttre skeendet handlar om en syskonskara i Betania, som är Jesu vänner. Därför sänder de bud på Jesus när Lasaros, brodern blir sjuk. Jesus tar emot budet men väntar ändå med att gå dit, och när han väl går så vet han att det är för sent, Lasaros har dött. När han och lärjungarna kommer till Betania möts de av Marta en av systrarna och sedan av Maria den andra system. De förebrår Jesus för att han dröjt så länge, och Jesus fylld av medkänsla griper in. Han säger åt de många judar som finns där för att sörja med och trösta systrarna att rulla undan stenen från graven, och så ropar han till den döde Lasaros att komma ut, vilket han gör, och så får folket hjälpa Lasaros att bli fri från sina bindlar och komma ut i livet igen. Det leder till att många av dem kommer till tro, och att de ledande judarna bestämmer sig för att Jesus måste dö, eftersom han hotar deras makt och ger en befallning att den som vet var Jesus finns ska anmäla det, så att de kan gripa honom.

Det inre skeendet handlar om hur Jesus vet vad som ligger framför, vet att han snart skall dö, och att det som ska hända i Betania kommer att leda till att han själv kommer att dö, men också uppstå igen från de döda. Och han har en alldeles särskild förklaring till att han väntar tills han vet att Lasaros är död, han skall låta både lärjungarna och människorna i Betania få *se Guds härlighet, så att Gud blir förhärligad genom den*. Lärjungarna förstår det inte, Marta och Maria förstår det inte, men efterhand som berättelsen framskrider så kommer de alla djupare in i det som Gud har förberett och förstår lite mer av Guds möjligheter.

Och kanske är det också ett sätt av Jesus att visa det som väntar honom. Han har ju flera gånger försökt att berätta om det som ligger framför, död och uppståndelse, men de klarar inte av att ta det till sig, nu blir det en mer handgriplig undervisning om Guds möjligheter. Och i samtalet med Marta säger Jesus: *Jag är Uppståndelsen och Livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö.* Det handlar om mer än tron på uppståndelse på den yttersta dagen, där det enligt judisk tradition handlar om att människan uppstår med samma kropp, som dock helas från sina brister, man äter och dricker vanlig mat, det äktenskapliga umgänget fortsätter o s v. Jesus säger nu att också den inre människan, det vi brukar kalla anden och själen kommer att uppstå, och att det är möjligt redan här och nu genom tron på honom. Och då behöver inte ens kroppen dö, utan det sker på ett annat sätt, bibeln använder begrepp som att övergå från död till liv rent andligt sett.

Och för Marta innebär det här resonemanget att hon får den sista pusselbiten på plats och kan göra bekännelsen som bara Petrus gör förutom henne i evangeliernas skildringar: På frågan om hon tror på det Jesus säger svarar hon: *Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son som skulle komma hit till världen.*

Jag tror att du är Messias! Vilken bekännelse mitt i hennes sorg och livsomständigheter just då, men Marta som tidigare fått förebråelser för att hon brydde sig för mycket om det yttre har mognat och tänkt till och kan nu se vem Jesus är. Tänk att evangelisten tar med en kvinnas bekännelse, något oerhört på den tiden, eftersom inte kvinnorna hade någon talan överhuvudtaget.

Och Maria tyngd av sin sorg orkar inte ens gå ut till Jesus, men när Marta kommer och viskar till henne: Mästaren är här och kallar på dig, så skyndar hon honom till mötes och vågar också hon förebrå honom ”varför kom du inte, Lasaros hade inte behövt dö om du hade gjort det”. Man anar hennes smärta och lidande, och Jesus blir också berörd, han blir upprörd och skakad i sitt innersta, och faller också han i gråt. På flera andra ställen i evangelierna talas det om hur Jesus fylls av medlidande med människorna – och då handlar det inte om en känsla av empati eller sympati utan att han verkligen lider med dem, och i dagens berättelse får det väldigt konkreta uttryck. Man

kan se scenen framför sig och hur Jesus visar sina känslor, säkerligen till fleras förvåning. I grundtexten står det till och med att han fylls av vrede, en gudomlig vrede över att det är som det är, och kan man tänka, över dödens krafter och konsekvenser.

Men några av judarna ifrågasätter Jesus och hans handlande: *kunde inte han som öppnade ögonen på den blinde ha gjort så att Lasaros inte behövde dö?* Och då blev Jesu reaktion åter stark: Jesus blev åter upprörd skriver Johannes och så går han till graven och säger åt dem som finns där: Ta bort stenen!! Undrar vad de tänkte. Några dagar tidigare hade säkerligen flera av dem varit med och rullat dit stenen för graven och nu skulle de ta bort den igen- vansinne – vad skulle det tjäna till. Och Marta opponerar sig, det är ingen idé, efter fyra dagar i graven är ju kroppen förstörd. Men då säger Jesus till henne *”Har jag inte sagt dig att om du tror skall du få se Guds härlighet”* Och nu återknyter Johannes till det Jesus hade sagt till lärjungarna när han fick budet att Lasaros var sjuk: *Det skall visa Guds härlighet* – d v s visa vilka möjligheter Gud har. Och så ropar han till den döde Lasaros: Kom Ut, och undret sker: Lasaros kommer med armar och ben inlindade och en duk över ansiktet – och Jesus ber folket att befria honom så att han kan röra sig igen.

Följden blir att många av människorna som finns där kommer till tro på Jesus.

Ordet tro används flera gånger i Johannesevangeliets elfte kapitel. För att ni skall tro säger han till lärjungarna är jag glad att jag inte var hos Lasaros innan han dog. Marta får frågan tror du? Och hon svarar: Ja, jag tror. Jesus säger senare till henne: om du tror skall du få se Guds härlighet, och innan han uppväcker Lasaros vänder han sig till sin himmelske fader och ber: Jag tackar dig för att du har hört mig, jag säger detta med tanke på alla de som står här för att de skall tro på att du har sänt mig. Sedan berättas av många av judarna kom till tro på honom. Och de styrandes farhåga blir senare att alla ska tro på honom, och därför är det bättre att han får dö.

Ordet tro – det grekiska ordet pisteuo betyder hålla för sant, trovärdigt, vara övertygad om, förtrösta på, ha tillit till, förtro sig åt. Grunden för tron är Gud ord och Guds gärningar, inte min förmåga att tro eller inte utan vad han har gjort. Hebreerbrevet 11 :1 säger:

Tron är grunden för det vi hoppas på; den ger oss visshet om det vi inte kan se.

Och för att kunna tro behöver vi se på Jesus och vad han har gjort. Sedan är det inte alltid så lätt att tro, och vi kan tvivla många gånger, men det är viktigt att säga att tro och tvivel är inte motsatser, utan tvivel är en del av tron, som gör att man kan upptäcka nya saker, för det kan leda till att man söker sig vidare och vill förstå vem Jesus är. Trons motsats är otro- och då är man inte intresserad av att förstå, utan förnekar istället.

Marta och Maria kom med sina tvivel, varför gjorde du inte som du kunde ha gjort, lärjungarna ifrågasatte varför Jesus inte gick till Betania på en gång, men Jesus hade sina egna skäl till sitt handlande, skäl som inte alltid är så lätta att förstå och som vi kanske inte ens anar.

Jag förmodar att du precis som jag mer än en gång undrat: Gud var är du, varför kommer du inte, ser du inte att jag har det jobbigt och svårt, och vi kan inte riktigt förstå vad som händer. Läser vi psalmerna i psaltaren är de fulla av frågetecken utifrån livets olika förhållanden, och författarna är ibland väldigt öppna med sina känslor av både det ena och det andra. Och tänk att vi får ifrågasätta, tänk att vi får komma med allt till honom, för det är ju så att det vi kan formulera är lättare att hantera än en massa känslor som bara finns där och som vi inte riktigt kan fånga in. Och Gud som skapat människan tål våra tvivel och frågor, vi behöver inte ha någon missriktad hänsyn till honom eller vördnad som gör att vi inte vågar eller tror oss ha tillåtelse till det utan vi får komma med allt till honom. Ibland kan vi se bönesvar snabbt, ibland kan det dröja, men i allt kan vi vara vissa om hans närhet därför att han har sagt att han inte lämnar oss utan finns hos oss alla dagar intill tidens slut. Det är inte alltid vår känsla säger att det är sant, men vi får lita på bibelordet och tro att det är sant och att det kan bära oss vidare.

Men det finns några saker till i texten som jag tror vi kan ta till oss, saker som bara sägs som i förbigående i texten, men som är viktiga. När Jesus kommer fram till graven ber han människorna som finns där att ta bort stenen. Han kunde med sina gudomliga krafter ha gjort det själv, men han ber dem om hjälp. Och jag tror att det är likadant

för oss idag, att vi kan få vara varandra till hjälp, att vi på olika sätt kan få ta bort stenen, får hjälpa till att lyfta undan det som kan vara ett hinder för Gud att verka. Vi kan göra det genom vår förbön, genom att samtala med varandra, genom att lyfta upp bibelordet och låta det visa på olika sanningar, ibland kanske genom att rent praktiskt hjälpa varandra att ta bort hinder av olika slag, tex genom att vara barnvakt så att någon kan gå på en samling i kyrkan, genom att erbjuda skjuts till den som ingen har, genom att stötta på olika sätt. Jesus vill använda våra händer och olika möjligheter till varandras tjänst.

Det andra handlar om att han ber folket om hjälp att lösa mannen från det som binder honom så att han kunde fungera igen. Om att rulla undan stenen handlar mer om praktiska frågor, handlar det här om andliga frågor; om att hjälpa någon till befrielse, till att våga tro att Jesus finns där, att han vill något med mitt liv. Carl-Olov Hultby har skrivit ett häfte om att hjälpa varandra till tro och där skriver han om att vi ska vara som barnmorskor som får förlösa det som Gud har förberett. Det kan handla om frälsning, men också om andra frågor som vi brottas med. En del av oss har fått gåvor av olika slag, att be för helande, att förmedla kunskapens ord, att förmedla tro eller vad det nu är, men alla har vi möjlighet att få vara med och befria varandra vad det nu än handlar om.

Vi kan få vara med om att ta bort stenar, om att befria någon till att tro på Jesus. Paulus säger (i Rom 10) ; *Ty om du med din mun bekänner att Jesus är Herre och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli räddad. Hjärtats tro leder till rättfärdighet och munnens bekännelse till räddning.*

Och så får vi gång på gång mitt i livet med alla dess beståndsdelar vara med och bekänna: du är Messias, han som skulle komma hit till världen.

AMEN